

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De SS. Rogatiano & Felicissimo, alijsque martyribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

iubeat propitius ad se peruenire. Eadem autem nocte reuelatur eis diuinitus, illucescente die percepturos eos laborum & confessionis suæ pramium. Visionem veram fuisse, rei mox declarauit euentus. Maximianus enim ubi didicit, quid Rictiouaro suo accidisset, sanctos martyres præcepit capite puniri. Illi sub ipso mortis articulo gratias agunt Deo; quod à seculo ereptos, ad se ipsos iubeat peruenire: sicque capite cæsi, octauo calendæ Nouembris decedunt è vita.

Capite cæsi
duntur.

Corpora eorum relicta sunt canibus & auibus deuoranda, sed Christo ea custodiente, nihil mali passa sunt. Eadem autem nocte, ut ferunt, senex quidam pauper, cui erat soror grandæua, ab Angelo admonetur, ut sanctorum martyrum corpora colligat, diligenti cura sepulturæ mandanda. Surgit senex nihil hæsitans, abit cum vetula sorore sua ad locum martyrij: & quia apud Axonam fluuium martyres perempti erant, facillè poterant eorum corpora nauigio perducere ad eorum domicilium. Sed quid facerent rebus inopes, viribus imbecilli, quibus nec cymba aderat, nec nauigandi industria, nec facultas virium, qua possent contra tractum fluminis ea ad se adducere? Vbi tandem noctu ad sacra peruenire corpora, prorsus intacta, eccè nauiculam conspiciunt in litore, moxque multa concepta fiducia, singuli singula tollunt, & tam inoffenso gradiuntur pede, ut videri possint non ferre onera, sed ferri ab oneribus: imponunt nauiculæ corpora, eunt fursùm contra imperum fluminis, & quidem celeriter, nullo neque gubernatore, neque remige freti: postquam ad suum venere tugurium, clam illic ea cum multo gaudio sepeliunt. Nemo ambigit hanc virtutem senibus à Christo suppeditatam in gloriam martyrum suorum, qui eius causa libenter mortem pertulere in hoc mundo, quosque ille seruandos futuris fidelibus populis in patrocinium, senum illorum ministerio paululum occultare voluit: mox cessante ipsius iussu persecutionis tempestate, eos reuelaturus, sicut & fecit.

Aliud ingens
miraculum.

Eorum se-
pultura.

Senes enim illi thesaurum hunc, quem impijs absconderant, fidelibus cum ingenti deuotione prodiderunt, dicentes Crispini & Crispiniani martyrum corpora se habere recondita in tugurio suo. Mox verò ea re cognita, fidelis populus piæ deuotionis affectu confluere cœpit ad senum domicilium, quod ex ea frequentia in oratorium versus videbatur, ipsa quoque Regis aula vel palatio honoratius. Porro autem communicato inter se consilio, Clerus & populus sacra corpora inde transferre statuunt. Magno igitur populi cœtu collecto, honorificè feretro imposita, cum ingenti exultatione psallentes, ad sepulcra iam dudum præparata nauigio perducunt. Ut autem deuoræ plebis firmaretur fides, & augetur exultatio, ubi litus attingit nauis, quæ sancta ferebat corpora, oblatas est puer cæcus, surdus, mutus & claudus: qui cum tactus esset fideliter oportorio feretri, ilico totus sanatus est, iunctusque collegio fidelium, laudabat Deum, sanus ingrediens pedibus suis. Deinde condita sunt martyrum corpora in duobus tumulis: quo in loco postea Christiani magnam ædificarunt ecclesiam: in qua Christus Dominus, & Deus Dei filius suorum martyrum precibus vota suscipit supplicum, salutemque largitur infirmis: Cui est honor, imperium, gloria indeficiens cum summo patre ac sancto spiritu in secula seculorum, Amen.

Nota anti-
quam deno-
tionem er-
ga sacras re-
liquias.

Cōtactu fe-
retri sana-
tur puer mi-
serabilis.

DE SS. ROGATIANO ET FELICISSIMO, ALI-
ISQUE MARTYRIBVS EPISTOLA LXXXI. BEATI
Cypriani Episcopi & martyris: secundum alios, Lib. 4. Epist. 1.

ALVTO vos, fratres charissimi, optans ipse quoque con- 26. Octobr.
spectu vestro frui, si me ad vos peruenire loci conditio
permitteret. Quid enim mihi optatius & latius posset ac-
cidere, quam nunc vobis inherere, ut complecterer manus
illas, quæ puræ & innocentes, & Dominicam fidem seruan-
tes, sacrilega obsequia respuerunt? Quid iucundius & sub-
limius, quam osculari nunc ora vestra, quæ gloriosa voce
Dominum confessa sunt: conspici etiam præsentem ab
oculis vestris, qui despecto seculo, conspiciendo Deo digni
extiterunt? Sed quoniam huic lætitiæ interessè facultas
non datur, has pro me ad aures & ad oculos vestros vica-
rias

En quid in
martyribus
vir sanctissimus
com-
mendet.

rias literas mitto, quibus gratulor pariter & exhortor, vt in cōfessione cęlestis glorię fortes & stabiles perseueretis: & ingressi viam Dominicę dignationis, ad accipiendam coronam spiritali virtute pergatis, habentes Dominum protectorem & ducem, qui dixit: Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consumationem mundi.

Matt. 28.

O beatum carcerem, quem illustrauit vestra pręsentia. O beatum carcerem, qui homines Dei mittit ad cęlum. O tenebras lucidiores sole ipso, & luce hac mundi clariores, vbi modò constituta sunt Dei templa, & sanctificata diuinis confessionibus

Nota, vt in-
struat san-
ctos marty-
res.Psal. 115.
50.

diuina pręcepta & mandata cęlestia, quibus vos ad tolerantiam passionis spiritus sanctus semper animauit. Nemo mortem cogitet, sed immortalitatem: nec temporariam pœnam, sed gloriam sempiternam, cum scriptum sit: Preciosa est in conspectu Domini mors iustorum eius. & iterum: Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicit. & iterum vbi loquitur scriptura diuina de tormentis, quę martyres Dei consecrant, & ipsa passionis probatione sanctificant:

Sap. 3.

Etsi coram hominibus tormenta passi sunt, spes eorum immortalitate plena est. Et in paucis vexati, in multis benè disponentur: quoniam Deus tentauit illos, & inuenit illos dignos se. Tanquàm aurum in fornace probauit illos, & quasi holocausti hostiam accepit illos, & in tempore erit respectus illorum. Fulgebunt iusti, & tanquàm scintillę in arundinetis discurrent. Iudicabunt nationes, & dominabuntur populis, & regnabit illorum Dominus in perpetuum.

Quando ergò iudicaturus vos & regnatorus cum Christo Domino cogitatis, exultetis necesse est, & futurorum gaudio pręsentia supplicia calcetis: scientes ab initio mundi sic institutum, vt laboret isthic in seculari conflictatione iustitia, quãdò in origine statim prima Abel iustus occiditur, & exindè iusti quique, & propheta, & Apostoli missi. Quibus omnibus Dominus quoquẽ in seipso constituit exemplum, docens ad suum regnum non nisi eos, qui se per viam suam secuti sint, peruenire, dicens: Qui amat animam suam in isto seculo, perdet illam: & qui odit animam suam in isto seculo, in vitam æternam conseruabit illam. & iterum: Nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam verò non possunt occidere. Magis autem metuite eum, qui potest & animam & corpus occidere in gehennam. Paulus etiam nos adhortatur, vt qui ad Domini promissa venire cupimus, imitari Dominum in omnibus debeamus. Sumus, inquit, filij Dei: si autem filij, & hæredes: hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi: si quidem compatiamur, vt commagnificemur. Addit etiam comparationem pręsentis temporis & futurę claritatis, dicens: Non sunt condignę passionis huius temporis ad superuenturam claritatem, quę reuelabitur in nobis. Cuius claritatis gloriam cogitantes, pressuras omnes & persecutiones tolerare nos conuenit: quia etsi sunt multę pressurę iustorum, ex omnibus tamen liberantur, qui in Deum fidunt.

Gen. 4.

Iohan. 12.

Matth. 10.

Rom. 8.

Ibidem.

Fœminarũ
constantia.Itemque
puerorũ.

Dan. 3.

Ibidem.

Beatas etiam fœminas, quę vobiscum sunt in eadem confessionis gloria constitutę, quę Dominicam fidem tenentes, & sexu suo fortiores, non solum ipsę ad coronam proximę sunt, sed & cęteris quoquẽ fœminis exemplum de sua constantia prębuerunt. Ac nẽ quid deesset ad gloriam numeri vestri, vt omnis vobiscum & sexus, & ætas esset in honore, pueros etiam vobis gloriosa confessione sociavit diuina dignatio: representans nobis tale aliquid, quale Ananias, Azarias & Misael illustres pueri aliquandò fecerunt: quibus inclusis in caminum cesserunt ignes, & refrigerij locum flammę dederunt, pręsentem cum illis Domino & probante, quòd in confessores & martyres eius nihil posset gehennę ardor operari: sed quòd qui in Deum crederent, incolumes semper & tuti in omnibus perseuerarent. Et consideretis diligentius, peto, pro vestra religione, quę apud illos pueros fides fuerit, quę promereri Dominum plenius potuit. ad omnia enim parati, sicut omnes esse debemus, aiunt Regi: Nabuchodonosor Rex, non opus est nobis, de hoc verbo respondere tibi. est enim Deus, cui nos seruimus, potens eripere nos de camino ignis, & manibus tuis, Rex, liberabit nos. & si non, notum tibi sit, quoniam dijs tuis nos seruimus, & imaginem auream, quam statuisti, non adoramus.

Canenda
semper ia-
ctantia &
vana prę-
sumptio.

Cum se crederent, & pro fide sua scirēt posse etiam de pręsentem supplicio liberari, iactare hoc tamen & vendicare sibi noluerunt, dicentes, Et si non: nẽ minor esset confessionis virtus sine testimonio passionis: Addiderunt, posse omnia Deum facere, sed tamen non in hoc fidere, vt liberari in pręsentia vellent, sed illam libertatis & securitatis

tatis

tatis aeternae gloriæ cogitent. Quam fidem nos quoque retinentes, & die ac nocte meditantes, toto corde ad Deum prompti, contemptu presentium futura tantummodo cogitemus, fructum regni aeterni, complexum & osculum Domini, conspectum Dei: ut sequamini in omnibus Rogatianum presbyterum, gloriosum senem, viam vobis ad gloriæ temporis nostri religiosa virtute & diuina dignatione facientem, qui cum Felicissimo fratre nostro, quieto semper & sobrio, excipiens ferocientis populi impetum, primum hospitium vobis in carcere præparauit, & metator quodam modo vester, nunc quoque vos antecedit. Quod ut consummetur in vobis, assiduis orationibus Dominum deprecamur, ut inijs ad summa pergentibus, quos confiteri fecit, faciat & coronari. Opto vos, fratres charissimi ac beatissimi, in Domino semper benè valere, & ad coronam cælestis gloriæ peruenire.

Commen-
dantur Ro-
gatianus
presbyter
& Felicissi-
mus.

VITA ET MARTYRIVM SANCTÆ MARTY-
RIS ANASTASIAE ROMANAE, AVTHORE SIMEO,
*ne Metaphrasæ, ut habetur in Tomis Aloysij. Est autem hæc
Anastasia diuersa ab illa, quæ celebra-
tur 25. Decembris.*

ITERIS mandatum est, duas fuisse Anastasias, ambas 23. Octobr.
quidem genere, claras longè aurem clariores confessio-
ne fidei: & eis patriam fuisse Romam veterem. Quarum
altera quidè viro pietate non bono breui tempore con-
iuncta matrimonio, cum nullam cum eo tori habuisset
consuetudinem, sed adhuc conseruaret pulchrum florem
virginitatis, marito interea morte amisso, vixit deinceps
in casta viduitate, & virtutum exercitatione, totis mani-
bus paternas opes effundens in egenos, & lubenter ven-
titans ad eos, qui propter Christum patiebantur, & carce-
res propter eos diligenter perscrutans, & omnibus mo-
dis eorum curam gerens, & saniem abstergens, & facile faciens ferre dolores, & ad-
huc quidem viuentes, doctrinis, consilijs, monitis confirmans, mortuorum autem
corpora splendide componens, & mandans sepultura, donè seipsam quoque pul-
cherrimum & funebrem ornatum illis præbuit, ut quæ per ignem fuerit oblata in ho-
locaustum, & sursum ad Deum lata sit in odorem suauitatis.

Cap. 1.
Dua Ana-
stasie mar-
tyres.

Istius Ana-
stasie vita
habetur 6.
Tomo, 25.
Decembris.

Altera autem viram elegit monasticam & quietam, omninò expers nuptiarum, & quæ ex eis oriuntur, tumultuum: sed cum pulchrum iugum Domini subiisset, & leue eius onus portasset, deinde etiam forti & excelso animo suscepit certamina pro pietate: & duplici ornata fuit corona, virginitatis, inquam, & decertationis. Cuius ab in-
eunte ætate educationem & exercitationem, & maxima illa propter Christum cer-
tamina vult ab initio persequi oratio. Ipsa ergò, relictis parentibus, & necessarijs, & ijs omnibus, quæ pertinent ad hæreditatem, in quodam monasterio vicesimo anno ætatis seipsam collocat: in quo docta & instituta à sacrosancta Sophia, (sic enim vo-
cabatur magistra) dignos etiam fructus, talibusque seminibus ac tali doctrinæ con-
uenientes, & producebat, & erat produciura. Inuidus autem & malignus, hæc sine
inuidia ferre non poterat: sed primum quidem ipsius domesticis eam aggreditur co-
pijs, & ex carne eius in eam hostem excitat, contendens vehementem illam & in-
tensam soluere exercitationem. Cum autem illa inimici machinas facile repulisset,
nec ea ratione ab eo capi & expugnari posset, is se rursus ad alias contulit insidias: &
ipsam quidè defert ad suos & impietatis ministros, quibus valde erat curæ perscrutari
eos, qui Christi sectabantur religionem. Illi verò statim currentes ad Præsidentem, (Is au-
tem erat Probus, Diocletiano tunc administrante imperiū) ipsi indicant eam neque
deos, neque Imperatorem colere: sed quendam Christum prædicare Deum verum, vi-
ramque solitariam, & coniugij expertem, ei, quæ versatur in societate & coniunctione,
præferre, insolitam quandam viuendi formam ostendentem virginibus. Cum ergò sta-
tim Probus theatrum coëgisset frequentissimum, iubet beatam adduci Anastasiam.
Cumque venissent ministri ad sacrum illud monasterium, cum ipsis vestibus & * cla-
uis fractis ianuis, maximo impetu ingressi, nominatim quærebant Anastasiam.

Cap. 2.
Anastasia
sanctimo-
nialis.

Tentatur à
sarcana.

Accusatur
apud præ-
sidem.

for. * claus